

РЕШЕНИЕ

№ 195

гр. Пловдив, 09.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VI СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Величка П. Белева

Членове: Надежда Н. Дзивкова Рашкова
Виделина Ст. Куршумова
Стойчева

при участието на секретаря Тодорка Г. Мавродиева
като разгледа докладваното от Величка П. Белева Въззивно гражданско дело
№ 20235300502769 по описа за 2023 година

Производство по чл. 258 и следв. от ГПК, образувано по жалба на Х. В. Г. срещу Решение № 3263 от 13.07.2023 г. по гр.д. № 2008/2022 г. на РС – Пловдив по допускането на делбата, с което искът за делба на процесния имот е отхвърлен по отношение на Х., съответно имотът е допуснат до делба само между З. К. С. и Г. К. З. при равни квоти.

За постановяването на този резултат районният съд е приел, че нито един от представените по делото два ръкописни документа от дата *** г. и *** г., изпълнени от наследодателката Е. З. не съставляват саморъчно завещание по смисъла на чл. 13 от ЗН, тъй като не съдържат воля за разпоредително действие с имуществото и в частност с процесния апартамент за след нейната смърт, а съставляват обещание за прехвърляне на имущество, което обещание не е същинско изявление за завещаване, съответно не може да породи наследствени права за лицето, в чиято полза е дадено.

Въззивницата поддържа да е неправилен горния извод на съда. Твърди, че този си погрешен извод съдът направил без да съобрази възрастта на завещателката и нейната обща и правна грамотност, правилата на формалната и житейската логика във връзка и с разочарованието на завещателката от нейната дъщеря / съделителя З. С. /, която отказала да се грижи за болната си майка и вследствие това й поведение последната успешно провела срещу нея иск по чл. 87 от ЗЗД за разваляне на договора с предмет процесния апартамент. Цитира се Решение № 855/11.12.2010 г. по гр.д. № 1497/2009 г. на ВКС, Първо г.о., Решение № 24/19.02.2015 г. по гр.д. № 3526/2014 г. на ВКС, Второ г.о. и други. Поддържа се и при формиране на горния си извод съдът да е допуснал съществени нарушения на процесуалния закон – не е поддържано от противната страна „ липса на воля за завещаване „

като основание за недействителност на завещанието и отказ на съда да разпита свидетели за обстоятелствата във връзка със завещанията и волята на завещателката преди и към тяхното съставяне, като е неправилен извода на съда така поисканите гласни доказателства да са недопустими. Цитира се Решение № 75/31.03.2014 г. по гр.д. № 5152/2013 г. на ВКС, Първо г.о.. Поддържа се довода, че волята на завещателката следва да се извежда от самото завещание, но при отчитане и на обективно съществуващи факти и обстоятелства към датата на съставянето му и така да се тълкува при спазване общото правило на чл. 20 ЗЗД вр. чл. 44 от ЗЗД.

По така изложените доводи се иска отмяна на решението и допускане на делбата по отношение и на въззивницата Х., при квоти на страните в съсобствения имот от 4/6 ид.ч. за нея и по 1/6 ид.ч. за въззиваемите Г. и З..

Не са заявени доказателствени искания.

Въззиваемата страна З. С. е депозирала отговор за неоснователност на жалбата. Счита за правилна преценката на съда, че представените два писмени документа с автор общия наследодател Е. З. не съставляват завещателни разпореждания, тъй като в същите не са обективирани разпоредителни изявления в този смисъл, а съставляват обещание за прехвърляне на процесния апартамент след приключване на делото по разваляне на алеаторния договор. Обещанието за завещаване не е завещателно разпореждане и не поражда правните последици на завещание. Възрастта, ниската образование и липсата на правна грамотност не могат да санират горната недействителност. Невярно било твърдението на въззивниците, че за тази недействителност не е възвела своевременно възражение, поддържа че основанията „ липса на воля за завещаване „ в документа е релевирала още в първото съдебно заседание по делото. Поддържа още да не е налице и възведеното с жалбата процесуално нарушение, изразяващо се в неоснователен отказ за допускане на свидетели на въззивниците за изясняване волята на завещателката. Поддържа че волята на завещателя се установява единствено от съдържанието и смисъла на направените от него волеизявления в саморъчно съставения писмен документ – завещателното разпореждане. Счита за неотнормено към спора цитираното Решение № 75/31.03.2014 г., тъй като същото разглежда въпроса за допустимостта на свидетелските показания във връзка с оспорване авторството на завещанието, а в случая авторството е несъмнено установено по делото и не е спорно. Заявява да поддържа и всички релевирани в първоинстанционното производство възражения за недействителност/ нищожност на процесните завещателни разпореждания, за това че завещателят не е бил собственик на процесния имот към датата на завещателните разпореждания и към датата на откриване на наследството – починала е преди приключване на производството по разваляне на алеаторния договор досежно процесния имот. Заявява да поддържа и направеното при условие на евентуалност искане за намаляване на завещателното разпореждане до размера на запазената ѝ част от наследството.

По така изложените доводи се пледира за потвърждаване на обжалваното решение. Претендират се разноси за въззивното производство.

Не са заявени доказателствени искания.

Въззиваемият Г. З. не е депозирал отговор по чл. 263 от ГПК.

Съдът установи следното:

Искът е за делба във фазата по допускането.

Безспорно между страните и установено по делото е, че собствеността върху процесния апартамент е придобита от К. Г. З. и Е. Х. З. по време на брака им;

К. З. е починал на *** г., оставил наследници по закон съпругата си Е. и децата си З. К. С. и Г. К. З.. Така, след смъртта на К. имотът е съсобствен между тримата наследници

при квоти 4/6 ид.ч. за Е. и по 1/6 ид.ч. за З. и Г.;

С договор за прехвърляне на имот срещу задължение за издръжка и гледане от *** г. Е. е прехвърлила своите 4/6 ид.ч. от апартамента на дъщеря си З.. С влязло в сила на *** г. Решение № 260 727/31.05.2021 г. по гр.д. № 3036/2020 г. по описа на ОС – Пловдив договорът е развален по предявен от Е. иск по чл. 87 от ЗЗД. Решението е влязло в сила като необжалвано. Ищцата е починала след приключване на устните състезания по делото, но преди постановяването и влизането в сила на решението. Развалянето има обратно действие;

След смъртта, настъпила на *** г. Е. З. е оставила наследници по закон съделителите З. С. / дъщеря / и Г. З. / син/.

Представени са два броя саморъчни завещания с означен автор Е. З., подписани от нея. Първото е от дата *** г. и с текст „ Аз, Е. Х. З. искам да прехвърля моя дял от апартамента на првнучката ми Х. „ . Второто е от дата *** г. с текст „ Аз Е. З., посочен ЕГН ишкам след приключване на делото моя дял да бъде прех влян на првн внучката ми Х. Г.“. И двете са съставени по време на висящността на производството по иска за разваляне на казания алеаторен договор.

При представянето им въззиваемата – ищца е оспорила авторството им, изпълнение на изискванията за съдържание по чл. 25 ал. 1 от ЗН. Заявила е възражение и че волята на завещателката е изцяло неясна, както и възражение за недействителност поради това, че завещателката не е била собственик на апартамента към датата на откриване на наследството. В случай, че съдът ги намери за действителни и пораждащи правно действие е заявила претенция за възстановяване на запазената ѝ част – 1/3, от наследството на завещателката.

Безспорно е установено чрез заключение на графологична експертиза, че текста и на двата саморъчни документа е изпълнен от Е. З., от нея са изпълнени и положените в същите подписи. Така е неоснователно възражението на съделителя З. същите да не са написани и подписани от Е.. Всяко следващо завещание отменя предходното, поради което е без значение възражението на въззиваемата – ищца, че в първо съставеното от *** г. датата на документа следва подписа на съставителката. Във второ съставеното от дата *** г. са изпълнени всички изисквания за съдържание по чл. 25 ал. 1 от ЗН. Неоснователно е и възражението, че към датата на откриване на наследството Е. не е била собственик на процесния апартамент. Развалянето на договора за прехвърляне на апартамента срещу задължение за издръжка и гледане има – както се каза по горе, обратно действие / чл. 88 ал. 1 от ЗЗД /, т.е. към датата на откриване на наследството ѝ Е. е била собственик на апартамента на основание влязлото в сила съдебно решение, с което е уважен иска по чл. 87 от ЗЗД независимо че смъртта ѝ е настъпила преди влизането в сила на решението. Освен това, разпоредбата на чл. 19 ал. 1 от ЗН в случая е неприложима, тъй като завещанието е универсално – предвид безспорно установения по делото факт за липса на друго имущество в наследствената маса..

Възражението на въззивницата за несвоевременно заявено от въззиваемата възражение документът да не е завещание по смисъла на чл. 13 ал. 1 от ЗН с оглед изразената в него воля е неоснователен – същото е заявено още в първото по делото заседание, в което и двата документа, представени с отговора на исковата молба са приети от съда. Основателно е обаче възражението ѝ да е неправилен извода на районния съд, че текстът на нито един от двата ръкописни документа не съдържа изявление за разпореждане на Е. З. с притежаваното от нея имущество и в частност с процесния апартамент, а само обещание за извършване на такова. Настоящият съд приема, че и двата документа и конкретно последния такъв от *** г. съдържа материализирано в същия желание, съставляващо еднозначно волеизявление на разпореждане с апартамента и то е *за след*

смъртта на съставителката – предвид безспорно установената по делото невъзможност да извърши това разпореждане приживе поради висиящността на делото по иска й по чл. 87 от ЗЗД към датата на съставяне на завещанието, което дело не е било приключено и към датата на смъртта на завещателката, който факт е и изрично посочен от нея в документа / след приключване на делото моят дял от апартамента да бъде прехвърлен на .../. Така е изпълнено и изискването на чл. 13 ал. 1 от ЗН. Изводът на районния съд в противна насока е формиран в нарушение на чл. 20 ЗЗД във вр. 44 от ЗЗД. Съдът не е тълкувал волята на завещателката, изразена в текста на самия документ във връзка и с казаните обективно съществуващи факти и обстоятелства извън него. Тълкуването на настоящия съд по изложените доводи е в насока действителност на завещанието и по смисъла на чл. 13 ал. 1 от ЗН, за формирането на който извод свидетелски показания не са необходими.

Предвид изложеното завещателното разпореждане от *** г. / отменящо предходното такова от *** г. / е действително и като така придава на Х. качеството на наследник на прабаба й Е. / чл. 16 ал. 1 от ЗН /.

При това положение следва да се разгледа възражението на ищцата за неговото намаляване до размера на запазената й част от наследството – 1/3 съгласно разп. на чл. 29 ал. 1 от ЗН.

То е основателно. Както се каза по горе завещания апартамент изчерпва цялото оставено от наследодателката Е. З. наследство, тоест завещателното разпореждане е универсално. Като така то се намалява квотно – с 1/3, като за да реализира правото си на това намаляване не е било необходимо ищцата да е приела наследството по опис / т. 4 от ТР № 3/19.12.2013 г. на ВКС, ОСГК /.

Предвид изложеното обжалваното решение е валидно и допустимо, но неправилно. Поради което се отменя и след намаляване на завещателното разпореждане / универсално / с 1/3 - за възстановяване на запазената част на З. С., делбата на процесния апартамент се допуска между нея, Г. З. и Х. Г. при квоти 7/18 ид.ч. за З., 3/18 ид.ч. за Г. З. и 8/18 ид.ч. за Х..

С оглед така постановения инстанционен резултат се присъждат на жалбоподателката направените от нея разноски за въззивното производство в размер на 40 лв. / ДТ/, дължими от въззиваемата З. С.. На процесуалния й представител адвокат Н. У.-К. се присъжда възнаграждение по чл. 38 ал. 2 вр. ал. 1 от ЗА в размер на 1 500 лв. – минимума съгласно чл. 7 ал. 4 от Наредбата по чл. 36 от ЗА.

И съдът

РЕШИ:

Отменя изцяло Решение № 3263 от 13.07.2023 г. по гр.д. № 2008/2022 г. на РС – Пловдив, вместо което **Постановява:**

Намалява с 1/3 / една трета / саморъчно универсално завещание от *** г. на Е. Х. З., починала на *** г., с което Е. Х. З. е завещала на Х. В. Г., ЕГН – ***** притежаваните от нея 4/6 ид.ч. от **САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор *****, находящ се в ***, по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД – *** г. на Изпълнителния директор на АГКК, адрес на имота: ***, самостоятелният обект се намира на етаж *** в сграда с идентификатор ***, брой надземни етажи: 9, брой подземни етажи: 0, предназначение: жилищна сграда – многофамилна, сградата е разположена в поземлен имот с идентификатор ***, предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент, брой нива на обекта: едно, площ: 98,30 кв.м., прилежащи части: изба № ***, таван № *** и 0,777 % ид. части от общите части на сградата, съседни

самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж – ***, под обекта - ***, и над обекта – ***
– за възстановяване на запазената част на **З. К. С., ЕГН - *******.

Допуска до делба между **З. К. С., ЕГН – *******, **Г. К. З., ЕГН – ******* и **Х. В. Г., ЕГН – ******* **САМОСТОЯТЕЛЕН ОБЕКТ В СГРАДА с идентификатор *****, находящ се в ***, по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД – *** г. на Изпълнителния директор на АГКК, адрес на имота: ***, самостоятелният обект се намира на етаж *** в сграда с идентификатор ***, брой надземни етажи: 9, брой подземни етажи: 0, предназначение: жилищна сграда – многофамилна, сградата е разположена в поземлен имот с идентификатор ***, предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент, брой нива на обекта: едно, площ: 98,30 кв.м., прилежащи части: изба № ***, таван № *** и 0,777 % ид. части от общите части на сградата, съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж – ***, под обекта - ***, и над обекта – ***,
при Квоти:

За **З. К. С.** - 7/18 ид.част;

За **Г. К. З.** - 3/18 ид.част;

За **Х. В. Г.** - 8/18 ид.части.

Осъжда **З. К. С., ЕГН – ******* да заплати на **Х. В. Г., ЕГН – ******* разноски за въззивното производство в размер на 40 / четиридесет / лева.

Осъжда **З. К. С., ЕГН – ******* да заплати на адвокат **Н. М. У.-К.** от АК - *** възнаграждение по чл. 38 ал. вр. ал. 1 от ЗА в размер на 1 500 / хиляда и петстотин /лева.

Решението може да се обжалва пред Върховен Касационен Съд в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____